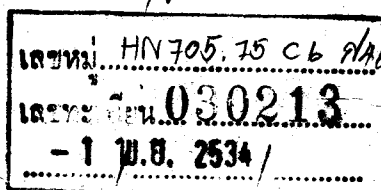


บทบาทของพระภิกษุกับการพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นพื้นฐาน ในจังหวัดปัตตานี <
The Role of the Buddhist Order in Community Development
as Related to Basic Minimum Needs in Changwat Pattani



ศราววุธ อรรถานุกรักษ์
Sarawut Arthanuruk



วิทยาลัยศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2534

Master of Education Thesis in Community Development Education

Prince of Songkla University

1991

วิทยานิพนธ์ บทบาทของพระภิกษุกับการพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นพื้นฐาน ในจังหวัดปัตตานี
ผู้เขียน นายศรราช อรรถานุกรักษ์
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน
ปีการศึกษา 2534

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง 1) ความรู้ความเข้าใจของพระภิกษุในการพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) 2) บทบาทในการมีส่วนร่วมของพระภิกษุในการพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นพื้นฐาน 3) ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของพระภิกษุในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นพื้นฐาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พระภิกษุ ที่อยู่ประจำวัดต่าง ๆ ในจังหวัดปัตตานี และมีอายุพรรษา 5 พรรษาขึ้นไป จากจำนวนวัดทั้งหมด 74 วัด และจำนวนพระภิกษุ 152 รูป การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นพื้นฐาน ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับบทบาทในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นพื้นฐาน ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูล โดยให้พระภิกษุตอบแบบสอบถามและแบบทดสอบด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) หาค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test) การทดสอบสมมติฐาน กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า

1. พระภิกษุมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นพื้นฐาน ในเรื่องส่วนที่ถูกสุขลักษณะ มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง เรื่องวัตถุประสงค์หลักของกลุ่มออมทรัพย์ มากที่สุดเป็นอันดับสอง เรื่องการคุมกำเนิด มากที่สุดเป็นอันดับสาม และมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นพื้นฐาน ในเรื่องอายุของเด็กที่ต้องเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา น้อยที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง เรื่องภูมิคุ้มกันในเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี น้อยที่สุดเป็นอันดับสอง และเรื่องจำนวนบุตรที่เหมาะสมในครอบครัว น้อยที่สุดเป็นอันดับสาม

2. บทบาทในการมีส่วนร่วมของพระภิกษุในการพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นพื้นฐาน ในด้านการให้ประชาชนมีการพัฒนาจิตใจให้ดีขึ้น ($u = 3.92$) มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ในด้านให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และกำหนดวิถีชีวิตของตนเองและชุมชน ($u = 3.39$) มากที่สุดเป็นอันดับสอง ในด้านให้ประชาชนที่มีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ($u = 3.16$) มากที่สุดเป็นอันดับสาม

3. ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่า พระภิกษุที่มีตำแหน่งต่างกัน มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในด้านการให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ ($P = 0.004$) และด้านการให้ประชาชนมีการพัฒนาจิตใจให้ดีขึ้น ($P = 0.001$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และกำหนดวิถีชีวิตของตนเองและชุมชน ($P = 0.019$) และ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการให้ประชาชนได้กินอาหารที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอกับความต้องการของร่างกาย ($P = 0.789$) ด้านการให้ประชาชนที่มีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ($P = 0.129$) ด้านการให้ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ($P = 0.492$) ด้านการให้ประชาชนมีการผลิตและหาอาหารอย่างมีประสิทธิภาพ ($P = 0.948$) ด้านให้การครอบครัวสามารถควบคุมช่วงเวลาและจำนวนการมีบุตรได้ตามความต้องการ ($P = 0.989$) ส่วนพระภิกษุที่มีอายุพรรษา ระดับการศึกษา ความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นพื้นฐาน ต่างกัน มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นพื้นฐาน ทั้ง 8 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของพระภิกษุในการพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นพื้นฐาน เรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้ พระภิกษุมีความรู้พื้นฐานทางการศึกษาน้อย ข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ ทำให้ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ การติดตามของเจ้าหน้าที่ทางราชการ ประชาชนไม่มีเวลา วินัยสงฆ์และการคมนาคม ส่วนข้อเสนอนี้ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของพระภิกษุ เรียงตามลำดับความต้องการได้ดังนี้ ควรใช้วัดเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นพื้นฐาน จัดประชุมอบรมสัมมนา ไชยบาล การพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นพื้นฐาน แก่พระภิกษุ ขยายขึ้น เรือนทั้งทางโลกและทางธรรม และควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์

Thesis Title: The Role of the Buddhist Order in Community Development
as Related to Basic Minimum Needs in Changwat Pattani

Author: Sarawut Arthanuruk

Program: Education for Community Development

Academic Year: 1991

ABSTRACT

The research was intended to investigate (1) the knowledge and understanding of the Buddhist order in community development, as related to basic minimum needs, (2) the role of Buddhist order's participation in community development as related to basic minimum needs, and (3) issues and problems of and suggestions for the role of the Buddhist order in community development as related to basic minimum needs. The sampling subjects under study were 152-Buddhist order with over 5-year monkhood residing in 74 Buddhist monasteries in Changwat Pattani. The instrument for the data collection was a questionnaire, constructed by the researcher, comprising 3 parts: part one dealing with general information of the subjects under study, part two having to do with a test on the subjects' knowledge and understanding in community development as related to the people's basic minimum needs, and part three constituting a rating-scale questionnaire on the Buddhist order's role in community development as related to basic minimum needs. The researcher himself administered the questionnaire and also conducted the interviews with some of the subjects. In the data analysis, the Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) was employed for the statistical value of percentage, arithmetic mean,

standard deviation, and a t-test. The .05 level of statistical significance was set to verify the research hypotheses.

The research findings were as follows:

1. Among the three most understanding of basic minimum needs, the subjects' topmost understanding of having a hygienic toilet as a basic minimum need came first on the list of community development; the second one was the main aims of group's savings, and the third one was birth control. Among the three least understanding of basic minimum needs in community development was first the schooling age of the children required by law for compulsory education, the second least one came the immunity level in children under one year of age, and the third least one was the suitable number of offsprings in each family.

2. The role of the Buddhist order's participation in community development as the first topmost basic minimum need was the people's spiritual uplift ($u = 3.92$), the second one was the people's desire to participate in their own community development ($u = 3.39$), and the third one was the possession of a house of their own ($u = 3.16$).

3. The results of the hypotheses tested were as follows: there was a statistical difference between Buddhist order with a different ranking who participated in community development as related to basic minimum needs at the .01 level of significance. There was also a statistical difference at the .05 level of significance among the people's accessibility to social services in terms of earning their living and career ($P = 0.004$); the people's spiritual uplift ($P = 0.001$); and the people's desire to participate in their own community development ($P = 0.019$) respectively. However, there was no statistical

difference in the following aspects of basic minimum needs: the people's having nutritious food ($P = 0.789$), the people's having good shelters ($P = 0.129$), the people's family security ($P = 0.492$), the people's good production ($P = 0.948$), and people's ability to birth control ($P = 0.989$) respectively. Furthermore, there was no statistical difference in all eight aspects of the participation in community development among Buddhist order with different length of monkhood, educational attainment, knowledge and understanding of community development as related to basic minimum needs.

4. Issues and problems hindering the participation in community development as perceived by Buddhist order were in the following hierarchical order: most Buddhist order obtained low educational attainment, severe limits of budget resulting in a lack of necessary equipment and supplies and governmental officials' follow-ups, people could not spare their time, and there were problems with Buddhist order's disciplines and also with inter-agency communications.

The following suggestions for more participation in community development as perceived by the Buddhist order were in the hierarchical order of needs requirements: Buddhist monasteries should be used as the center for community development as related to basic minimum needs; there should be more seminars and workshops on community development policy and planning for Buddhist monks; there should be more classes of both secular and religious studies, and more public relations need to be implemented.